

interviu _____

David KRÁL

Director al EUROPEUM - Institutul pentru Politici Europene, Praga, Republica Cehă

Întrucât EUROPEUM s-a dezvoltat ca un think-tank axat pe activități legate de procesul de integrare europeană, ne-ați putea oferi câteva informații cu privire la cel mai recent proiect de cercetare realizat de institutul dvs.? Ați putea detalia principalele priorități pe care dvs. și colegii le aveți acum în vedere?

Una din principalele provocări cu care ne confruntăm la EUROPEUM este scepticismul în creștere al elitelor politice cehe, precum și al opiniei publice în general cu privire la UE, în special în urma crizei datoriilor din zona euro. Întregul discurs politic ceh cu privire la UE este ținut de președintele Václav Klaus, fără nicio forță politică relevantă (inclusiv cele pretinse a fi pro-europene) capabilă să i se opună. Mass-media a alimentat acest subiect prezentând o viziune mult prea pesimistă a UE. Mesajul este că problemele actuale nu ne privesc pe noi întrucât nu suntem în zona euro, ceea ce, în opinia noastră, este fundamental greșit. Așadar, dorim să structurăm dezbaterile într-un mod mai constructiv și să o bazăm mai degrabă pe analiză decât pe ideologie. Ceea ce mi-ar plăcea să fac este cercetarea posibilelor scenarii ale progreselor actuale din zona euro, inclusiv a riscului apariției unei Europe cu două viteze și a consecințelor ei pentru Republica Cehă dacă nu ne implicăm. Ulterior, vrem să dăm cărțile pe față astfel încât politicienii cehi să poată începe serios dezbaterile acestor scenarii și să le proiecteze în deciziile lor strategice... [pag 2](#)

în acest număr _____

- 3 *Parteneriatul Estic - reconfirmarea angajamentelor UE*
- 4 *Conferința internațională Următorul Cadru Financiar Multianual al UE: Cum să stimulăm creșterea și să reducem diferențele de dezvoltare dintre regiunile UE?*
- 7 *Final de proiect la Chișinău*
- 8 *Sesiune PE la Strasbourg: 12 - 15 septembrie 2011*
- 9 *A 3110-a sesiune a Consiliului Uniunii Europene - Agricultură și Pescuit*
- 9 *Proгноza economică interimară - septembrie 2011*
- 10 *Calendarul programelor de formare organizate de IER în perioada octombrie-noiembrie 2011*

eveniment _____

Conferința EPIN Gândirea strategică în Uniunea Europeană

European Policy Institutes Network (EPIN) este o rețea dinamică de 32 de think-tankuri și institute de politici din Europa, care studiază problematicile actuale referitoare la politicile adoptate la nivelul Uniunii Europene. Membrii rețelei se întâlnesc pentru a dezbate probleme importante aflate pe agenda UE în cadrul a trei evenimente EPIN majore organizate anual la Bruxelles și în alte locații ... [pag 5](#)

... Știu că în iunie 2010 ați fost ales Președintele Consiliului de Administrație al PASOS (Policy Association for an Open Society). V-aș ruga să-i familiarizați puțin pe cititorii noștri cu obiectivele, domeniul de aplicare și cu cele mai importante proiecte ale acestei asociații. De asemenea, ce activități aveți în vedere pentru dezvoltarea și consolidarea acestei inițiative?

PASOS a apărut ca o rețea de organizații de tip think-tank din regiunea Europei Centrale și de Est, Balcanii și fosta Uniune Sovietică (inclusiv Asia Centrală) ca rezultat al inițiativei Institutului pentru o Societate Deschisă. Principalul obiectiv al asociației este promovarea valorilor societății deschise, respectarea drepturilor omului și buna guvernare prin cercetarea orientată către politici și cooperarea internațională a organizațiilor de tip think-tank în regiune. De asemenea, PASOS servește drept platformă de lobby vis-a-vis de instituțiile UE. De exemplu, s-a angajat puternic în monitorizarea pregătirilor tehnice pentru liberalizarea vizelor între UE și Balcanii de Vest și întreprinde un exercițiu similar și cu țările din Parteneriatul Estic. Pentru mine, cel mai important obiectiv politic este asistarea și sprijinirea instituțiilor membre din țările care se confruntă în prezent cu reacții negative în dezvoltarea democrației și a reformelor - prin formare, întărirea capacităților instituționale și schimbul de „know-how” - acesta fiind și cazul multor țări din toate regiunile în care acționăm.

Dată fiind experiența dvs. în politica UE de extindere și de vecinătate, preconizați un nou val de extindere a Uniunii Europene în următorii 5 ani? În caz afirmativ, care ar fi termenii cei mai importanți la care statele candidate ar trebui să lucreze?

Nu, cu excepția Croației și Islandei. Și asta pur și simplu pentru că nicio altă țară nu a lansat negocierile de aderare și, chiar dacă au făcut-o, categoric le-ar trebui mai mult de 5 ani să le finalizeze. Turcia este blocată de atât de multe obstacole încât mă îndoiesc că negocierile vor duce la o aderare deplină. Mai mult, ne putem aștepta la o criză majoră odată cu viitoarea președinție cipriotă a UE de anul viitor dacă problema Ciprului nu se rezolvă, ceea ce nu cred că este probabil.

David Král este directorul Institutului pentru Politici Europene - EUROPEUM, din 2000. Începând cu 2010 este cercetător asociat la Centrul de Analiză a Politicilor Europene (CEPA) din Washington D.C. A fost lector la Universitatea Metropolitană din Praga și la Universitatea Charles - Facultatea de Științe Sociale. În timpul lucrărilor Convenției privind viitorul Europei și ale Conferinței Interguvernamentale 2003/2004, a fost membru al grupului consultativ al Ministrului Afacerilor Externe și Primului-ministru și membru al grupului consultativ privind relațiile externe al vicepremierului delegat cu afaceri europene înainte și în timpul președinției cehe a UE din 2009.

Din iunie 2010 este Președintele Consiliului de Administrație al PASOS (Policy Association for Open Society), adunând organizații de tip think-tank și institute de politici din Europa Centrală și de Est și din Noile State Independente.

Principalele sale domenii de expertiză includ problemele constituționale și instituționale ale UE, extinderea UE, politica europeană de vecinătate, politica externă și de securitate comună și relațiile transatlantice.

Sursa: <http://www.europeum.org/index.php/en/staff/david-kral>

Ne puteți împărtăși opinia dvs. cu privire la necesitatea revizuirii Politicii Europene de Vecinătate (PEV), precum și la modul în care Parteneriatul Estic poate deveni o oportunitate reală pentru Ucraina și Republica Moldova?

Da, și nu numai pentru cele două țări pe care le-ați menționat. Dacă luăm în considerare întreaga Politică Europeană de Vecinătate, atât progresele din vecinătatea estică precum și cele din partea sudică prezintă provocări enorme pe care UE trebuie să le abordeze într-un mod diferit de cel de până acum. Revizuirea PEV, prezentată de Ashton și Füle în mai 2011, reprezintă un bun punct de plecare. Accentul pe democrație și guvernare mai degrabă decât pe stabilitate, întoarcerea la principiul mai mult pentru mai mult sau nevoia de se angaja mai mult în societatea civilă și de a asigura o mai mare flexibilitate în finanțarea UE ar trebui categoric să fie binevenite. Cel mai problematic punct va fi modul de punere în practică a principiului mai mult pentru mai mult. Comisia va trebui să decidă dacă reperatele propuse vor fi generale sau specifice țărilor. Ambele pot fi foarte complicate – dacă sunt generale, există riscul clar ca această abordare unică pentru toate situațiile (one-size-fits-all) să nu funcționeze și va

sublinia diferențele existente între Sud și Est, dar și în ambele dimensiuni. Dacă sunt specifice țărilor, UE ar putea fi acuzată de folosirea unor standarde diferite.

În încheiere, cum credeți că EUROPEUM și Institutul European din România ar trebui să-și dezvolte relațiile de cooperare pentru consolidarea rețelei EPIN (European Policy Institutes Network) și a obiectivelor sale?

Cred că EPIN are nevoie de un nou impuls în ceea ce privește un proiect mare comun asemeni celui în jurul căruia s-a format rețeaua – crearea unei versiuni de tip think-tank a Convenției privind viitorul Europei. Consider că actualul climat al UE ar putea necesita încă o dată un proiect pentru toți europenii care să arate puterea rețelei și valoarea adăugată a organizațiilor de tip think-tank pentru elaborarea politicilor UE. Cred că unele programe de cercetare, cum este FP7 și succesorul său, ar putea fi o bună oportunitate, prin folosirea capacității de conducere a coordonatorului rețelei, și anume a Centre for European Policy Studies (CEPS).

Interviu realizat de **Oana Mocanu**

Parteneriatul Estic – reconfirmarea angajamentelor UE

Concept lansat în mai 2008, la inițiativa Poloniei și a Suediei, inaugurat oficial la Praga în data de 7 mai 2009, **Parteneriatul Estic** se constituie într-o inițiativă ambițioasă de consolidare a dimensiunii răsăritene a Politicii Europene de Vecinătate (PEV). Adresându-se unor țări precum Ucraina, Republica Moldova, Belarus, Georgia, Armenia și Azerbaidjan, Parteneriatul Estic a fost întâmpinat în mod diferit, în funcție de interesele și obiectivele fiecărui stat partener. Promovat la nivelul UE îndeosebi de țări ce favorizau extinderea ca principiu, cu un sprijin semnificativ din partea unor state noi membre UE, Parteneriatul Estic nu a fost întâmpinat cu prea mult entuziasm de toate statele partenere, acestea înregistrând grade diferite de dezvoltare economico-socială, dar mai ales de angajament față de valorile europene, precum și aspirații diverse în ceea ce privește relația lor cu Uniunea Europeană. Țări precum Ucraina și Republica Moldova, cu speranțe declarate într-o perspectivă de aderare la Uniune, au manifestat la început reticență față de acest proiect, menit parcă a le reconfirma statutul perpetuu de „vecini” ai UE, nu doar din punct de vedere geografic.

Propunerile ambițioase ale Parteneriatului Estic s-au conturat atât la nivel **bilateral** (prin perspectiva unor noi acorduri de asociere și de liber schimb aprofundate și cuprinzătoare, pacte de mobilitate și de securitate, îmbunătățirea capacității administrative la nivelul statelor partenere), cât și la nivel **multilateral**, prin stabilirea a patru *platforme tematice* (Democrație, bună guvernare și stabilitate; Integrare economică și convergență cu politici sectoriale ale UE; Securitate energetică; Contacte interumane), precum și a *inițiativelor emblematice* menite a spori vizibilitatea UE în regiune (Programul de Management Integrat al Frontierelor, facilități pentru întreprinderile mici și mijlocii, piețe regionale ale energiei electrice, eficiența energetică și a surselor de energie regenerabilă, dezvoltarea unui coridor sudic al energiei, prevenirea, pregătirea și răspunsul în cazul dezastrelor naturale sau provocate de om). Beneficiind de un sistem de finanțare bazat preponderent pe instrumentele Politicii Europene de Vecinătate (PEV) (instrumentul european de vecinătate și parteneriat, facilitatea de investiții pentru vecinătate, instrumentele de cooperare transfrontalieră) suplimentate de fonduri BERD, BEI, asistență bilaterală din partea statelor membre UE, Parteneriatul Estic și-a câștigat renumele de „umbrelă” a acțiunilor UE în relația cu partenerii răsăriteni, beneficiind de un capital considerabil de încredere, voință politică și promovare la nivel european. Principalele stimulente pe care Parteneriatul Estic le poate oferi țărilor partenere, în absența mobilului optim al aderării la UE, vizează îndeosebi componenta comercială (liberalizarea treptată a schimburilor comerciale, crearea în perspectivă a unei comunități economice de vecinătate), precum și liberalizarea circulației persoanelor (prin facilitarea sistemului de acordare a vizelor și dezvoltarea tuturor etapelor spre eliminarea totală a vizelor de călătorie în UE).

Comunicarea comună¹ a Înalțului Reprezentant UE pentru afaceri externe și politica de securitate și a Comisiei Europene din 25 mai 2011 aduce în atenție necesitatea revizuirii PEV. Punând accentul pe componenta democratică și a guvernanței, pe elementele de mobilitate, promovând parteneriatele regionale, comunicarea aduce în discuție oportunitatea unei diferențieri mai clare, inclusiv în sensul unor scheme de finanțare diferite, între partea estică și cea sudică a vecinătății UE.

Dat fiind actualul climat profund instabil din vecinătatea sudică a UE, precum și gradul de diferențiere dintre nivelul de dezvoltare economică, socială și politică înregistrat în vecinătatea estică și în cea sudică a UE, se pune accentul asupra elementului regional al politicii. Analizii ridică tot mai des problema utilității/opportunității modelului strategiei macro-regionale² (urmând exemplul Strategiei Mării Baltice sau al Strategiei Dunării) și în cadrul PEV.

Cert este că structurile dezvoltate vor fi orientate către proiecte concrete, și nu atât înspre diversificarea ori extinderea cadrului instituțional deja existent.

Summitul de la Varșovia din 29-30 septembrie 2011 a reafirmat angajamentele Uniunii Europene de a susține, de a sprijini statele partenere în procesele de reformă în scopul accelerării asocierii politice și integrării economice cu Uniunea Europeană³. Trecând în revistă progresele statelor partenere, atât în planul reformelor politice, cât mai ales în planul economic și al mobilității, Declarația finală a scos în evidență principiile diferențierii și ale răspunderii reciproce, cu rol determinant în intensificarea cooperării la nivel sectorial. Negocierile acordurilor de asociere, ale celor privind înființarea unor zone de liber schimb aprofundate și cuprinzătoare (DCFTA - deep and comprehensive free trade area) constituie pilonii cooperării în plan economic și comercial. Au înregistrat progrese vizibile în ultimii ani regimurile de facilitare a acordării vizelor și acordurile de readmisie, menite a spori gradul de mobilitate între UE și statele partenere.

¹ http://ec.europa.eu/world/enp/pdf/com_11_303_en.pdf

² Kerry Longhurst, “Appraising the European Neighbourhood Policy: Background, Implementation and Recommendations”, article in *Romanian Journal of European Affairs*, Vol. 11, No. 3, September 2011, European Institute of Romania, http://www.ier.ro/documente/rjea_vol_11_no_3/RJEA_2011_Vol_11_No_3_APPRAISING_THE_EUROPEAN_NEIGHBOURHOOD_POLICY.pdf

³ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/en/ec/124843.pdf, p.1

UE are în vedere un angajament susținut la nivel bilateral atât în domeniul politic, cât și economic și al cooperării în domeniul securității și justiției. Deși există țări în care gradul de corupție este încă foarte ridicat, iar deficitul democratic substanțial, statele partenere PEV beneficiază de sprijinul constant al UE în combaterea migrației ilegale, a crimei organizate, a traficului de persoane, precum și în aplicarea principiilor unui stat de drept.

În cadrul summit-ului, a fost dată publicității o declarație de sine stătătoare prin care șefii de stat și de guvern ai țărilor membre UE își exprimă „profunda îngrijorare cu privire la deteriorarea drepturilor omului, democrației și a statului de drept în Belarus”. În plus, sprijinul UE pentru Belarus sub umbrela Parteneriatului Estic va fi condiționat de „realizarea unor progrese substanțiale în ceea ce privește democratizarea și respectul pentru drepturile omului, inclusiv eliberarea imediată și reabilitarea tuturor deținuților politici și angajarea fermă într-un dialog politic al puterii cu opoziția”⁴.

Participarea statelor partenere la programele sau agențiile finanțate de UE, ce aduce cu sine elementul co-finanțării, este de asemenea încurajată și susținută de instituțiile europene.

Forumul Societății Civile și Adunarea Parlamentară Euronest, a cărei sesiune inaugurală la care au participat membrii Parlamentului European și reprezentanți aleși din cele șase state partenere a avut loc la Strasbourg, în data de 15 septembrie a.c., vor avea un rol major în sprijinirea progreselor înspre îndeplinirea obiectivelor Parteneriatului Estic.

Domeniile în care cooperarea dintre UE și statele partenere necesită a fi consolidată sunt agricultura, politica legată de energie și politica de transport. Până la sfârșitul acestui an se așteaptă emiterea unui document de parcurs (roadmap) pentru obiectivele, instrumentele, măsurile de acțiune și modalitățile de monitorizare a acestora până la următorul summit al Parteneriatului Estic prevăzut a avea loc în a doua jumătate a anului 2013.

Oana Mocanu

eveniment

Conferința internațională Următorul Cadru Financiar Multianual al UE: Cum să stimulăm creșterea și să reducem diferențele de dezvoltare dintre regiunile UE?

Institutul European din România în parteneriat cu Reprezentața Comisiei Europene la București și cu Ambasada Republicii Polonia în România, au organizat în București, în data de 21 septembrie a.c. conferința cu tema **Următorul Cadru Financiar Multianual al UE: Cum să stimulăm creșterea și să reducem diferențele de dezvoltare dintre regiunile UE?**

E.S. Marek Szczygieł, Ambasadorul Republicii Polonia în România, a evidențiat importanța tematicii bugetare, unul dintre cele mai complexe subiecte pentru definirea viitorului Uniunii Europene în următorii ani.

Dl Janusz Lewandowski, comisar UE pentru Programare Financiară și Buget, a prezentat climatul tensionat, marcat de criza economică, în care au loc dezbaterile asupra cadrului financiar multianual. Proiectul de buget va trebui discutat în contextul crizei economice, acesta implicând austeritate, dar și nevoia de a asigura creștere economică și locuri de muncă. Particularitatea bugetului european, în raport cu bugetele naționale, constă în faptul că dedică 6% cheltuielilor administrative, iar restul de 94% investițiilor.

Dna Elena Udrea, Ministrul Dezvoltării Regionale și Turismului, a remarcat oportunitatea deosebită pe care o reprezintă această conferință pentru dezbaterile cadrului financiar multianual. Acest cadru va trebui să aibă în vedere pe de o parte conturarea unor priorități, strategii pe termen lung dar și a pârgurilor necesare pentru atingerea obiectivelor Europa 2020. România va trebui să acorde o atenție sporită planificării

integrate și conturării unei viziuni realiste la nivel bugetar, având obligația de a implementa și valida structurile care să asigure interconectivitatea în timp real cu mecanismele UE.

Dl Leonard Orban, Ministrul Afacerilor Europene, a afirmat că poziția României în acest moment este una preliminară, miza negocierii bugetare fiind complexă. Avem astfel o negociere între cei care vor „mai multă Europă” și cei care se retrag din ce în ce mai mult în interior, ceea ce riscă să distrugă tot ce s-a construit în ultimii 60 de ani. Miza jocului este dată de viitorul Uniunii Europene, de dorința de a avea „mai multă Europă” sau de revenirea la situația anterioară celui de-al Doilea Război Mondial.

⁴http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/en/ec/124843.pdf, p. 9

Dl **Gheorghe Gherghina**, secretar de stat, Ministerul Finanțelor Publice, a subliniat că dezbaterile care vor urma pe tema noului cadru financiar multianual vor contribui la definitivarea bugetului. Prin propunerea Comisiei, se încearcă respectarea solidarității între statele membre și reducerea impactului bugetului european asupra bugetelor naționale, prin simplificarea calculării contribuțiilor și prin sporirea resurselor directe ale UE ca urmare a introducerii unei taxe pe tranzacțiile financiare.

În deschiderea primei sesiuni, **Provocări și oportunități ale următorului cadru financiar multianual**, moderatoarea, prof. univ. dr. **Gabriela Drăgan**, Director General, Institutul European din România, a subliniat natura sensibilă a acestei tematici.

Dl **Waldemar Stugocki**, subsecretar de stat, Ministerul Dezvoltării Regionale, Polonia, a adus în discuție cadrul reformei administrative poloneze și evoluțiile sale ulterioare în scopul îmbunătățirii absorbției fondurilor structurale. Dacă la început programele operaționale nu erau perfect adaptate regiunilor poloneze, guvernul Poloniei a adoptat ulterior o strategie de particularizare a acestora în funcție de specificul local. Astfel, în prezent Ministerul Dezvoltării Regionale din Polonia gestionează un total de 4 programe naționale, la care se adaugă 16 programe regionale. Polonia a elaborat totodată o Strategie națională a dezvoltării regionale care pune bazele modului de lucru pentru perioada 2013 – 2020.

Dna **Luminița Odobescu**, Director General pentru Afaceri Europene, Ministerul Afacerilor Externe, a prezentat apoi mesajul din partea Ministrului Afacerilor Externe, Teodor Baconschi. Dezbateră cu privire la cadrul financiar multianual trebuie purtată dincolo de calculele financiar-contabile, fiind vorba de viitorul construcției europene. A fost adus în discuție contextul dificil în care au loc dezbaterile pentru acest buget, alături de existența unei „stări de oboseală” la nivel european. Nu trebuie blamată numai criza, ci și lipsa viziunii unitare necesare pentru ieșirea din criză.

În finalul sesiunii, dl **Marian-Jean Marinescu**, membru al Parlamentului European, a accentuat contextul dificil în care au loc negocierile pentru noul buget, subliniind faptul că propunerea Comisiei Europene este bazată pe Strategia Europa 2020. Încă de la începutul crizei, atât Comisia cât și

Parlamentul European s-au aflat de aceeași parte a baricadei, apărând metoda comunitară în fața statelor membre care favorizau reîntoarcerea la metoda interguvernamentală.

A doua sesiune a conferinței, intitulată **Viitorul buget al UE - perspectiva experților**, a fost moderată de dl **Cristian Ghinea**, Director al Centrului Român pentru Politici Europene.

În cadrul acesteia, prima alocuțiune a fost susținută de prof. univ. dr. **Daniel Dăianu**, fost ministru de finanțe și fost membru al Parlamentului European, care a subliniat că structura noului cadru financiar multianual nu este adecvată pentru noul context mondial – neputând aborda șocurile asimetrice într-o manieră corespunzătoare – și că noul buget ar trebui să răspundă într-o măsură mai mare provocărilor cu care se confruntă UE în momentul de față.

Dl **Stephen Tindale**, Expert asociat, Centrul pentru Reformă Europeană, a subliniat latura preponderent realistă a propunerii Comisiei Europene pentru viitorul buget al Uniunii și a evocat mai multe dintre prioritățile politice incluse în propunerea Comisiei Europene, precum politica de coeziune, infrastructura, cercetarea, Politica Agricolă Comună.

Conf. univ. dr. **Liviu Voinea**, Școala Națională de Studii Politice și Administrative, Grupul de Economie Aplicată, a arătat că progresele înregistrate în materie de convergență pot fi însoțite de o creștere a datoriei publice. Obiectivul viitorului buget al Uniunii Europene este stimularea creșterii economice și a integrării europene.

Concluziile conferinței, prezentate de dl **Florin Pogonaru**, Președintele Asociației Oamenilor de Afaceri, au evidențiat că ne aflăm într-o perioadă în care fiecare stat își definește propriile obiective și priorități și în care capacitatea de negociere poate face diferența. Totodată, în acest moment critic este vitală identificarea unor alianțe, în condițiile în care Europa se confruntă deja cu destule provocări.

Sinteza evenimentului este disponibilă la adresa: http://www.ier.ro/documente/arhiva_evenimente_2011/21.09_.2011_sinteza_conferinta_Polonia_.pdf

Mihai Sebe

Conferința EPIN Gândirea strategică în Uniunea Europeană

European Policy Institutes Network (EPIN) este o rețea dinamică de 32 de think-tankuri și institute de politici din Europa, care studiază problematicile actuale referitoare la politicile adoptate la nivelul Uniunii Europene. Membrii rețelei se întâlnesc pentru a dezbate probleme importante aflate pe agenda UE în cadrul a trei evenimente EPIN majore organizate anual la Bruxelles și în alte locații. Cel de-al treilea eveniment al acestui an, intitulat **Gândirea strategică în Uniunea Europeană**, a fost organizat de Institutul European din România (IER) în parteneriat cu Centre for European Policy Studies (CEPS – Bruxelles), cu sprijinul Reprezentației Comisiei Europene în România. Evenimentul a avut loc la București, în data de 30 septembrie.

Sub egida EPIN, conferința a beneficiat de excelente contribuții din partea unor înalți oficiali și reprezentanți ai mediului academic din țările europene. Temele propuse publicului (administrație publică, membri ai corpului diplomatic, ai mediului academic, ONG-uri, mijloace de informare în masă) s-au referit la strategiile macro-regionale: Strategia Dunării și Strategia Baltică, evoluția și rezultatele Strategiei Europa 2020 și anumite puncte-cheie privind gândirea strategică în domeniul politicii externe a UE.

În sesiunea de deschidere, doamna **Gabriela Drăgan**, Director General al IER, a introdus temele-cheie ale dezbaterii, subliniind în același timp rolul pozitiv al EPIN în construirea și

dezvoltarea dialogului dintre centrele de cercetare din întreaga Europă, pentru creșterea gradului de conștientizare cu privire la integrarea europeană și pentru dezvoltarea politicilor naționale și europene în diferite domenii de acțiune.

Domnul **Niculae Idu**, șeful Reprezentanței Comisiei Europene în România, a prezentat în deschidere câteva din problemele-cheie cu care se confruntă în prezent Uniunea Europeană, cum ar fi: viitorul zonei euro, perspectivele pieței unice, situația din Grecia, punând accentul pe nevoia unei credibilități crescute pentru moneda euro și a unui proiect european în general, nevoia unor viitoare modificări în tratat, rolul crescut al sectorului financiar și ținta constantă a capacității economice (dezvoltare și locuri de muncă).

Prima sesiune a conferinței a pus accentul pe Strategiile macro-regionale: Strategia Dunării și Strategia Mării Baltice. La origine o inițiativă parlamentară, stabilită în octombrie 2009, Strategia Mării Baltice a fost construită în jurul a patru piloni: mediu, prosperitate și dezvoltare economică, accesibilitate și atractivitate, siguranță și securitate. Deși domeniul de aplicare este foarte larg, adunând 15 domenii prioritare, ideea strategiei este de coordonare.

În ceea ce privește Strategia Dunării, aceasta este o strategie macro-regională, care propune o relansare a politicii de coeziune a UE. Având un rol potențial pentru dezvoltarea economică a României, strategiile macro-regionale pot reprezenta un răspuns adecvat la noua criză economică. Strategia Dunării, o inițiativă româno-austriacă, va redefini conceptul de cooperare regională, punând accentul în același timp pe dezvoltarea mai multor sectoare: transporturi, mediu, securitate energetică.

Cea de-a doua sesiune a pus accentul pe analiza Strategiei Europa 2020. După un an, o strategie relativ ignorată. Actuala criză economică subminează supraviețuirea Strategiei Europa 2020, panelul încercând să ne ofere un răspuns în ceea ce privește viitorul său.

În Europa situația este în prezent îngreunată de problema sustenabilității fiscale a suveranilor din zona euro, ceea ce are o serie de consecințe negative, cum ar fi: trecerea de la gândirea pe termen lung/strategică la gândirea pe termen scurt/tactică, ceea ce pune la îndoială unele dispoziții din Tratatul de la Lisabona și reticența de a finanța un buget european mai mare.

Vorbitorii au identificat trei efecte majore ale crizei datoriei: otrăvirea economiei europene, deturnarea resurselor financiare și subminarea deciziilor strategice în favoarea celor tactice. Nivelul ridicat al datoriei publice afectează creșterea economică, identificându-se astfel o serie de patru măsuri care permit evadarea din această criză: a) creșterea economică; b) disciplina fiscală/consolidarea; c) inflația; d) controlul fiscal.

Strategia Europa 2020 continuă să fie relevantă, neexistând un alt mod de ieșire din criză. Principala întrebare politică de astăzi este: cum putem depăși criza? O altă provocare cu care se confruntă clasa politică este modul în care să convingă oamenii de necesitatea adoptării măsurilor de ieșire din criză și identificarea soluției adecvate de echilibru între austeritate și stimulii economici.

Cea de-a treia sesiune a conferinței s-a axat pe Gândirea strategică în politica externă a UE. Cele două sarcini ale politicii externe a Uniunii Europene, astfel cum au fost identificate, sunt guvernarea economică globală și relațiile strategice cu SUA și Canada.

Actualul context global este caracterizat de ascensiunea noilor puteri emergente într-o lume care este din ce în ce mai puțin europeană, marcată de interconectivitate. Până de curând, motto-ul UE făcea referire la o Europă globală, dar acest lucru a luat sfârșit întrucât știm că nu mai este posibil. Una dintre ideile exprimate de vorbitori a fost că UE nu a dezvoltat o gândire strategică, ci că în ultimele decenii a adoptat, în mod implicit, o anumită abordare a politicii sale externe, cum ar fi internaționalismul liberal.

Un posibil succes ar fi Politica Europeană de Vecinătate (PEV), proiect pe termen lung care se speră că va avea rezultate. Uniunea Europeană a încercat să aplice o gândire strategică PEV și se poate spune chiar că în spatele acestei politici există o gândire strategică. Problema cu privire la PEV este că UE nu se confruntă cu o singură regiune și că relevanța acestei politici strategice este subminată de faptul că unele țări - cum sunt Turcia sau Rusia - nu sunt integrate.

Una dintre întrebările apărute a fost următoarea: are Uniunea Europeană strategii eficiente? Răspunsul la această întrebare este, în același timp, și DA și NU, deoarece Uniunea Europeană are strategii care nu fost identificate ca atare, de exemplu cele patru libertăți. Pentru ca UE să aibă o strategie trebuie ca toate cele 27 de state membre să aibă un interes comun.

Concluziile au fost definite de cuvintele lui Benjamin Franklin: „Either we hang around together or we hang separately”.

Raportul acestei conferințe este disponibil online: http://www.ier.ro/documente/arhiva_evenimente_2011/30.09_.11_conferinta-EPIN_ro_.pdf și înregistrarea video poate fi urmărită pe www.caleaeuropeana.ro

Mihai Sebe

Final de proiect la Chișinău

În perioada 27 – 28 septembrie au avut loc la Chișinău două evenimente care au marcat încheierea proiectului **Preparing Moldova for a comprehensive free trade agreement with the European Union** [Pregătirea Republicii Moldova pentru o zonă de liber schimb cuprinzătoare cu Uniunea Europeană]. Proiectul a fost finanțat de German Marshall Fund al SUA prin inițiativa Black Sea Trust. Partenerul local al IER a fost *Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale - IDIS Viitorul*, organizație de prestigiu în mediul neguvernamental din Republica Moldova.

Proiectul a avut drept obiectiv major susținerea administrației publice din Republica Moldova direct implicată în procesul de negociere cu Uniunea Europeană. Pentru atingerea acestui scop proiectul a fost conceput pe trei dimensiuni – *formare* (organizarea unor sesiuni de formare la Chișinău prin care să se facă un transfer de know how al specialiștilor români cu experiență în domeniul negocierilor internaționale), *studii* (elaborarea unui studiu de către experți români și moldoveni care să evalueze impactul unei zone de liber schimb cu UE) și *dezbateri* (organizarea conferinței care să prezinte concluziile studiului și ale sesiunii de formare, să pună în discuție perspectivele procesului de negociere).

Componenta de formare a proiectului s-a încheiat printr-o nouă sesiune organizată în data de 27 septembrie. Transferul de expertiză a fost asigurat ca și în cadrul primei sesiuni din luna aprilie, prin prezența în calitate de lector a doamnei Victoria Câmpeanu, negociator român cu o vastă experiență internațională. Doamna Câmpeanu a fost reprezentantul României la Organizația Mondială a Comerțului, precum și membru în delegația română care a purtat negocieri comerciale cu Uniunea Europeană.

În cadrul sesiunii de formare principalele teme de discuție au fost: identificarea atuurilor echipei de negociere, determinarea domeniilor extrem de sensibile pentru liberalizare și abordarea lor dinamică; folosirea evoluției statistice a schimburilor bilaterale cu statele membre pentru construirea unor alianțe; pregătirea negociatorilor și a mediului de afaceri pentru noile condiții; importanța atragerii în procesul de pregătire a negocierilor a industriei, a agriculturii, a industriei serviciilor, a think-tankurilor, a Camerelor de comerț, a asociațiilor profesionale și a mediului academic.

Conferința prilejuită de încheierea proiectului a avut loc pe data de 28 septembrie. Dezbaterile s-au bucurat de prezența unor demnitari din Republica Moldova – doamna Natalia Gherman, viceministru al Afacerilor Externe și al integrării europene, domnul Victor Barbăneagră, viceministrul finanțelor, precum și liderii celor doi parteneri ai proiectului – doamna Gabriela Drăgan, director general al Institutului European din România și domnul Lubomir Chiriac, director IDIS Viitorul. Studiul elaborat în cadrul proiectului *Consecințele unei zone de liber schimb aprofundate și cuprinzătoare asupra economiei Republicii Moldova* a fost prezentat în dimensiunea lui politică de către domnul Ciprian Ciucu, coordonatorul studiului și din perspectivă economică și statistică de către domnul Viorel Chivrigă, cercetător și director al Departamentului de Economie de Piață Funcțională din cadrul IDIS. Cu acest prilej, doamna Victoria Câmpeanu a felicitat soliditatea și pregătirea echipei de negociatori a Republicii Moldova.

Toți vorbitorii au salutat inițiativa IER – IDIS de a sprijini administrația din Republica Moldova în eforturile sale de negociere cu UE și au remarcat oportunitatea dezvoltării de proiecte similare care să exploreze și alte arii ale procesului de negociere. În cadrul dezbaterii nu au fost ignorate provocările multiple ce stau în calea aderării Republicii Moldova la structurile europene: pe de o parte, climatul internațional definit de criza economică care nu este unul propice pentru extinderea UE, iar pe de altă parte, tensiunile interne existente în zona transnistreană și problemele pe care le-ar putea crea relațiile comerciale ale Republicii Moldova cu partenerii săi europeni. A fost remarcată absența unei strategii de comunicare a autorităților moldovene pentru a informa mai bine publicul despre beneficiile și toate implicațiile procesului de negociere cu UE. Cu toate acestea, există speranța că opțiunea de modernizare prin europenizare a Republicii Moldova va fi irevocabilă, un efort național la care să contribuie – după cum a remarcat viceministrul Natalia Gherman – nu numai guvernul, ci și mediul de afaceri, mass-media și organizațiile neguvernamentale.

Proiectul, prin rezultatele sale (30 de angajați ai instituțiilor publice moldovene formați în domeniul negocierilor europene, 200 de exemplare ale studiului elaborat și distribuit administrației publice din Republica Moldova, precum și organizarea unei conferințe cu participarea oficialităților, a presei și a persoanelor interesate din Republica Moldova) a fost unul de succes și se dorește a fi începutul unei colaborări de durată între IER și parteneri din sectorul public și privat din Republica Moldova.

Alina Arhire

Sesiune PE la Strasbourg: 12 – 15 septembrie 2011

Două teme majore au definit această sesiune, politica externă și criza economică.

Parlamentul European a dedicat o dezbatere aprofundată noului regulament al Agenției Frontex de supraveghere a frontierelor externe ale Uniunii Europene, la șase ani de la înființare, care nuanțează și precizează rolul și competențele acestui instrument al UE în problema imigrației, mai cu seamă în contextul presiunii migratorii la frontiera de sud. Membrii PE au subliniat faptul că noul regulament aduce un echilibru între funcția de supraveghere și cea de respectare a drepturilor omului. Totodată, au fost subliniate noutățile aduse: principiul solidarității între statele membre în ceea ce privește asistența tehnică și cu personal, crearea unei baze tehnico-materiale proprii a Uniunii, pregătirea personalului agenției și a forțelor de intervenție în materia drepturilor omului. Cu toate acestea, au fost voci care au subliniat că încă nu există o prevedere pentru monitorizarea acțiunilor agenției, pentru a preveni încălcări ale drepturilor omului și situații dramatice, care au generat în trecut evenimente tragice (cca. 2000 persoane înecate). Chestiunea imigrației masive de la frontiera sudică a fost abordată și prin prisma nevoii de a reinnoi politica de vecinătate, politica față de țările terțe de unde provin imigranții, sprijinul tehnic pe care statele membre UE ar trebui să-l acorde acestor țări. S-a subliniat faptul că imigranții vin pe teritoriul Uniunii Europene pentru a găsi securitate materială (vezi foametea din Africa de Est, subdezvoltarea din multe zone ale Africii) sau securitate politică (vezi regimurile dictatoriale, situațiile de conflict din țările aflate în vecinătatea sudică). La dezbateri a participat **Cecilia Malmström**, comisarul european pentru afaceri interne. În intervenția sa, aceasta s-a referit la creșterea presiunii migratorii din ultimele luni la frontiera sudică, la numărul ridicat de cereri ale statelor membre pentru acțiuni ale Frontex chiar din anul înființării acesteia (2005).

Criza economică și problemele zonei euro au fost, din nou, în centrul dezbaterilor PE. Deputații au cerut o reacție europeană unită, care se poate face prin adoptarea pachetului legislativ privind guvernarea economică. Referindu-se în mod explicit la Grecia, deputații europeni au insistat asupra faptului că nu numai cetățenii europeni trebuie să suporte costul crizei, ci și băncile, pentru a evita situații de nedorit (ieșirea Greciei din zona euro, prăbușirea monedei europene sau chiar dizolvarea Uniunii).

Ministrul polonez de finanțe **Jan Vincent Rostowski** a citat un studiu recent al băncii elvețiene UBS, conform căruia ieșirea din zona euro ar costa procente semnificative din PIB atât statele mai slab dezvoltate (40-50% în primul an și 10-20% pe an în perioada următoare), dar și statele mai bogate (10-25% în primul an). Alte fenomene care ar însoți această ieșire ar fi reducerea creșterii economice și creșterea șomajului.

A intervenit pe această temă și **José Manuel Barroso**, Președintele Comisiei Europene, care a susținut că pentru a combate criza sunt necesare îndeplinirea planului de reformă în Grecia și adoptarea pachetului legislativ privind guvernarea economică. Acțiunea instituțiilor UE trebuie să fie rapidă, pentru a ține pasul cu evenimentele din piețele financiare. Președintele a anunțat că opțiunile de introducere a obligațiilor europene vor fi prezentate în cel mai scurt timp de către Comisia Europeană, împreună cu detalii privind

impozitul pe tranzacțiile financiare. Răspunzând cererilor repetate ale deputaților europeni cu privire la reacția unică a Uniunii, președintele Comisiei a dat asigurări că aceasta va avea loc, deoarece în astfel de momente acordurile între guverne nu sunt suficiente.

Deși problemele de politică externă sau financiară au ținut agenda acestei sesiuni, PE s-a consacrat și unor aspecte care țin de politica mediului (comerțul angro de energie, pescuitul în Marea Neagră) sau de politica socială (antreprenoriatul, statutul femeilor pe piața muncii). De asemenea, PE a adoptat la 15 septembrie o rezoluție prin care solicită Comisiei să stabilească norme minime privind corupția (definirea fenomenului, sancțiunile aplicabile), subiect de actualitate, mai cu seamă după dezvăluirile din presă din martie a.c. cu privire la unii parlamentari europeni. PE cere statelor membre - unele dintre acestea aflate în plină criză economică - un angajament politic clar pentru a pune în practică aceste norme, cu atât mai mult cu cât, conform estimărilor, corupția provoacă anual pierderi de cca. 120 miliarde de euro, echivalentul bugetului anual al UE. Din aceste considerente, măsurile anti-corupție sunt urgente, avertizează PE.

În procedură legislativă ordinară a fost suspus dezbaterii un proiect de regulament cu privire la domeniul energetic, conform căruia Agenția pentru cooperarea autorităților de reglementare din domeniul energetic (ACER) va avea rolul de monitorizare a acordurilor încheiate pe piața angro de energie, va sesiza statele membre, care vor lua măsuri de sancționare în consecință.

Problemele privind mediul și resursele naturale au făcut obiectul unei rezoluții non-legislative, adoptate de PE cu privire la pescuitul din Marea Neagră, a cărei evoluție este alarmantă: ecosistemul Mării Negre este grav afectat de schimbări dinamice legate de pescuit, ca și de schimbările climatice și de poluare. Rezoluția cere o reformă viitoare a politicii comune de pescuit, care să includă și bazinul Mării Negre, pentru a îmbunătăți nivelul stocurilor de pește.

Pentru mai multe detalii, vizitați <http://www.europarl.europa.eu/ro/>

Mariana Bara

A 3110-a sesiune a Consiliului Uniunii Europene – Agricultură și Pescuit

Consiliul Uniunii Europene pentru agricultură și pescuit este printre cele mai vechi configurații ale Consiliului. Lunar, Consiliul aduce împreună miniștrii pentru agricultură și pescuit, Comisarii europeni responsabili pentru agricultură și dezvoltare rurală, pescuit și afaceri maritime ca și reprezentanți ai sănătății și protecției consumatorilor.

La Bruxelles, în ziua de 20 septembrie a.c., a avut loc a 3110-a sesiune a Consiliului Uniunii Europene - Agricultură și Pescuit, sub președinția dlui Marek Sawicki, ministrul polonez al agriculturii și dezvoltării rurale.

Consiliul a susținut o dezbateră privind revizuirea sistemului UE de distribuire a produselor alimentare către persoanele cele mai defavorizate din Uniune, cu scopul de a-l adapta la Politica Agricolă Comună reformată (PAC). Președinția a consemnat că nu s-a putut realiza o majoritate în favoarea garantării aplicării efective a noului regulament propus de Comisie, până la sfârșitul anului 2013, când se încheie actualul program financiar. Propunerea inițială a Comisiei, avansată Consiliului în 2008, a fost amendată și retransmisă în 2010. În ambele cazuri s-a format o minoritate de blocare împotriva propunerii.

Reformele succesive ale PAC au antrenat o reducere a stocurilor de produse agricole utilizate pentru intervenție, principala sursă a sistemului actual, inițiat în 1987. În cazul în care stocurile de

intervenție corespunzătoare nu sunt asigurate, câștigarea de piețe pentru achiziția de produse alimentare în vederea distribuirii ar fi autorizată, potrivit propunerii, ca sursă permanentă de aprovizionare, nu doar temporară. Varietatea alimentelor ar fi, de asemenea, extinsă dincolo de gama produselor de intervenție, în scopul îmbunătățirii echilibrului nutrițional. Propunerea prevede planificarea pe termen lung și introduce co-finanțarea acestui ajutor alimentar, atât din partea Uniunii, cât și din partea statelor membre în cauză. Unele state membre consideră că acest tip de măsură nu ar trebui să fie tratat prin intermediul PAC, întrucât reprezintă mai degrabă o chestiune de politică socială, decât una de politică agricolă.

Separat de aceasta, Consiliul a avut un schimb de opinii cu privire la utilizarea biomasei de origine agricolă pentru producerea de energie. Discuția survine ca urmare a conferinței ministeriale informale organizate de președinția poloneză în luna iulie. Utilizarea biomasei în scopuri energetice este un stimulent potențial pentru dezvoltare rurală și o contribuție la politicile UE privind schimbările climatice și energia.

În final miniștrii au fost informați cu privire la criza din sectorul fructelor și al legumelor, ca și în legătură cu plățile complementare naționale directe în 2012.

Julian Oneașcă

Prognoza economică interimară – septembrie 2011

Comisia Europeană, prin Directoratul General pentru Afaceri Economice și Financiare, a actualizat prognoza privind perspectivele economice pentru zona euro și pentru întreaga Uniune Europeană în 2011.

Începând cu 2006, Comisia prezintă prognoze economice interimare de două ori pe an, în februarie și septembrie, pentru a actualiza prognozele cuprinzătoare din toamnă și, respectiv, primăvară. Prognozele interimare actualizează perspectivele economice pentru cele mai mari șapte state membre ale UE, respectiv Germania, Franța, Italia, Olanda, Polonia, Regatul Unit și Spania. Actualizarea vizează creșterea reală a PIB-ului și rata inflației pentru anul în curs.

După un prim trimestru robust, și o domolire considerabilă în al doilea, proiecțiile noi pentru restul anului vizează o redresare economică mai lentă decât se preconizase în primăvară. Riscurile care pot afecta perspectivele de creștere au crescut, în primul rând ca urmare a îngrijorărilor privind criza nerezolvată din zona euro și repercusiunile acesteia asupra sănătății piețelor financiare, precum și ca urmare a încetinirii creșterii globale.

Prognoza pentru creșterea Produsului Intern Brut pe anul 2011 rămâne neschimbată, la 1,6% în zona euro și la 1,7% pentru UE. În a doua jumătate a anului se așteaptă însă o decelerare pronunțată. Revizuirii în scădere se aplică pentru al treilea și

al patrulea trimestru, atât în UE, cât și în zona euro. Ratele trimestriale de creștere a PIB-ului pentru ambele zone au fost revizuite în jos cu 0,2 și respectiv 0,3 puncte procentuale.

Încetinirea creșterii este indicată de mai mulți factori: creșterea netă a exportului, principalul motor al creșterii în al doilea trimestru, este în decelerare, în timp ce reacțiile mediului de afaceri și consumul indică o diminuare a cererii interne. Tensiunea pieței financiare și criza datoriei suverane sunt de natură să reducă încrederea și să majoreze costurile de investiții.

Unele dintre riscurile anticipate în previziunile din primăvară s-au materializat, în timp ce riscurile privind creșterea economică rămân pronunțate. Riscurile la adresa perspectivelor inflației au devenit între timp moderate. Inflația este de așteptat să încetinească treptat, după o accelerare în prima jumătate a anului pe seama creșterii prețurilor la energie. Reducerea prețurilor bunurilor de consum și domolirea cererii la nivel mondial, ca și creșterile salariale moderate sunt de așteptat să domine presiunile inflaționiste. Indicele armonizat al prețurilor de consum pentru UE și zona euro este estimat să stea la 2,9% și respectiv 2,5%, pe întregul an.

Următoarea prognoză este programată pentru 10 noiembrie 2011.

Julian Oneașcă

CALENDARUL PROGRAMELOR DE FORMARE ORGANIZATE DE IER ÎN PERIOADA OCTOMBRIE-NOIEMBRIE 2011

Formarea de competențe pentru traducerea și revizia de texte juridice

Când? 24 – 28 octombrie

Ce își propune programul?

Se adresează tuturor celor interesați de domeniul traducerii și reviziei de texte juridice, care dețin cunoștințe avansate de limbă franceză și/sau engleză.

Cu un pronunțat caracter practic, programul este organizat în module tematice care urmăresc dezvoltarea competențelor privind principalele etape, instrumente și standarde în traducerea, revizia lingvistică și juridică, precum și în cercetarea terminologică, noțiuni elementare de drept, în special privind dreptul Uniunii Europene și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, precum și dezvoltarea unei atitudini responsabile, a spiritului critic și a competențelor de comunicare și organizare în acest domeniu.

Sisteme integrate de gestionare a deșeurilor în contextul legislației europene

Când? 31 octombrie – 2 noiembrie

Ce își propune programul?

Oferă participanților instrumentele pentru identificarea reperelor din cadrul politicilor europene referitoare la gestionarea deșeurilor în contextul dezvoltării durabile, dar și mijloacele pentru cooptarea diverselor categorii de public – mediul de afaceri, ONG-uri și populația în ansamblul său - în proiecte ce vizează protecția mediului, proiecte a căror miză nu poate fi decât îmbunătățirea calității vieții.

Uniunea economică și monetară

Când? 3 – 4 noiembrie

Ce își propune programul?

Oferă participanților informații detaliate cu privire la politicile economice ale UE, zona euro, adoptarea euro în România și vizează:

- înțelegerea conceptelor de bază în domeniu, a evoluției, precum și a realităților prezente ce își pun amprenta asupra economiei europene,
- înțelegerea rolului economiei monetare în reglarea mecanismului economiei reale,
- înțelegerea modului de constituire a bugetului UE, a conexiunilor dintre politica bugetară și politica monetară,
- cunoașterea aspectelor practice ale procesului de trecere la moneda euro.

Expert accesare fonduri structurale și de coeziune europene - program autorizat CNFPA

Când? 14 – 18 noiembrie

Ce își propune programul?

Să dezvolte competențele necesare pentru identificarea (tipuri de fonduri, obiective, solicitanți eligibili, activități, grupuri țintă, cheltuieli eligibile), accesarea, scrierea (elaborarea cererii de finanțare), derularea și implementarea (legislație aplicabilă, organizarea, derularea și monitorizarea activităților, evaluarea și raportarea progresului, gestiunea resurselor umane, informarea și publicitatea, derularea achizițiilor publice) unui proiect de succes.

Atuuri

- conținut bogat de informații axat pe dezvoltarea de competențe concrete și de mare actualitate,
- pronunțat caracter practic, utilizarea metodelor interactive (studii de caz, lucrul pe grupe, elaborarea sub îndrumarea formatorilor a propriilor proiecte),
- formatori autorizați CNFPA cu solidă experiență atât în tematica programului, cât și în susținerea sesiunilor de formare în respectivul domeniu,
- taxe de curs moderate,
- locație centrală (sediul IER, București, Bd. Regina Elisabeta nr. 7-9, Sala de conferințe, etaj 4.).

Se acordă reduceri pentru plata anticipată, pentru mai mulți participanți din cadrul aceleiași instituții sau pentru foști cursanți IER. Programele de formare se desfășoară la Pentru mai multe informații despre aceste cursuri, vă invităm să accesați pagina http://www.ier.ro/index.php/site/programe_in_curs/

Redactor-șef: Oana Mocanu

Redactori: Mariana Bara, Mihai Sebe, Diana Popa

Secretar general de redacție: Vlad Mihai

Grafică & DTP: Monica Dumitrescu

Versiunea în limba engleză: Raluca Brad, Mona Rău

* Textele publicate în acest Newsletter exprimă opinia autorilor și nu reprezintă poziția oficială a Institutului European din România.

ISSN 2065 - 457X

Pentru a primi viitoarele numere ale Newsletterului IER, vă puteți abona accesând următorul link: www.ier.ro.

Institutul European din România

Bld. Regina Elisabeta nr. 7-9, RO - 030016, București, România

Tel: (+4021) 314 26 96/ 133 / Fax: (+4021) 314 26 66

Contact: newsletter@ier.ro

Web: www.ier.ro